

MÚSICA CLÀSSICA

Un oratori magne, dramàtic i conciliador

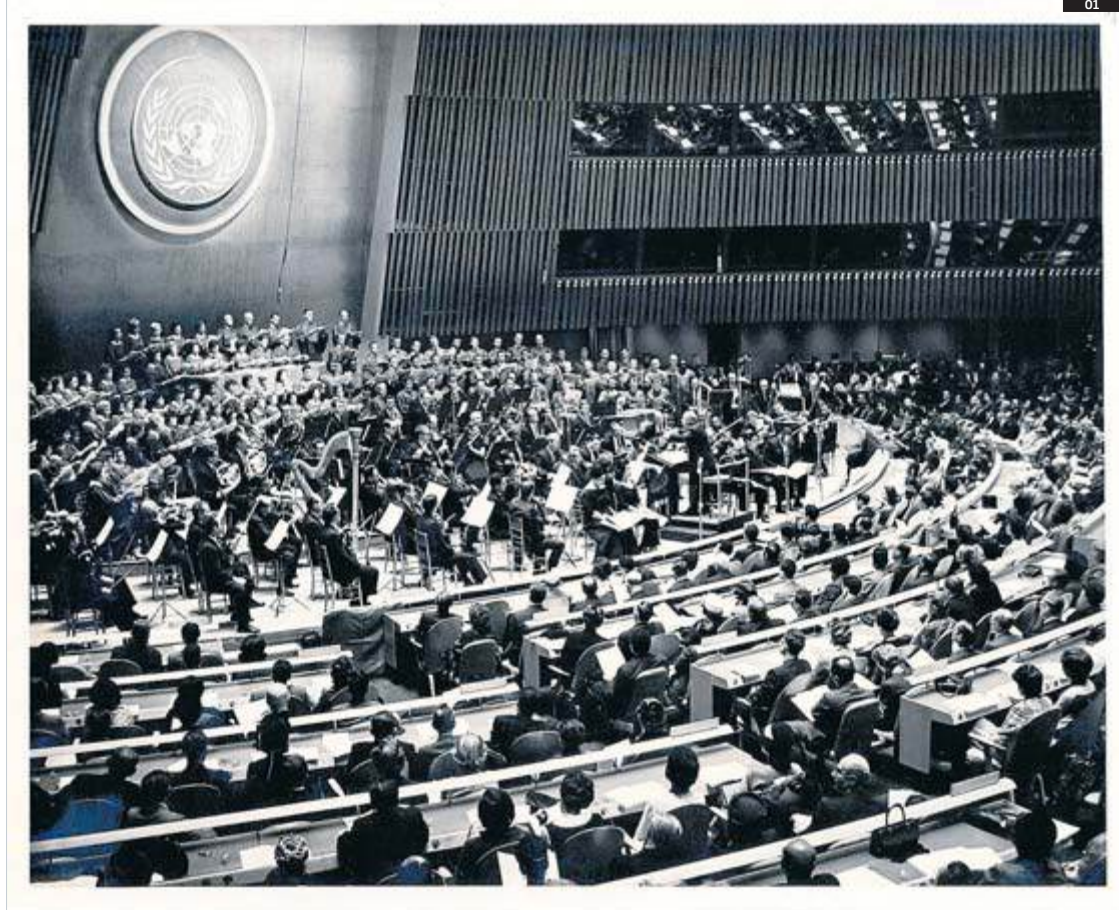
L'Auditori de Barcelona programa tres funcions d'El pessebre', de Pau Casals i Joan Alavedra

L'Auditori presenta, del 14 al 16 de desembre, *El pessebre*, de Pau Casals i Joan Alavedra. L'obra supera la temàtica religiosa: és un cant de germanor i pau universals i un reflex del drama de l'exili.

ANTONI RIBAS TUR

BARCELONA. "És commovedor imaginar com devia sentir-se tan a prop de casa, però sense poder tornar", comentava ahir Arthur Post sobre els anys d'exili de Pau Casals a Prada de Conflent. Aquest director d'orquestra nord-americà portarà la batuta dels tres concerts que L'Auditori de Barcelona ha programat del 14 al 16 de desembre d'*El pessebre*, l'oratori que l'autor d'*El cant dels ocells* va començar a compondre durant aquells anys a partir d'un poema de Joan Alavedra. "Quan va haver de marxar a Prada després de la Guerra Civil, Alavedra portava a la maleta l'esbós d'un poema sobre el Naixement per a la seva filla de cinc anys. És una poesia naïf, en què es pot llegir tot el que diuen les figuretes del pessebre", va recordar Arthur Post. L'escriptor i secretari de Presidència de la Generalitat republicana va acabar el poema el 1943 i va guanyar els Jocs Florals de Perpinyà. Casals va quedar impressionat per la senzillesa i la força dels versos i va començar a posar-hi música. Va acabar la composició a Puerto Rico, l'últim lloc on va viure a l'exili.

"En aquella època no era possible fer una peça dolça i pastoral. *El pessebre* conté una gran espiritualitat, i també una gran tensió dramàtica", va explicar Post. Casals va demanar a Alavedra que hi afegís una escena sobre l'Adoració. En aquesta part, el text inclou fragments que prefiguren la Passió i la mort de Jesucrist. D'aquesta manera, Casals va convertir l'obra, també, en una reivindicació de la fraternitat i la pau universals. "Té una gran ambició per provocar emocions i pensaments de caràcter ètic en el públic", va precisar el director. *El pessebre* "va representar un punt de llum i d'esperança durant els anys de l'exili", va recordar Núria Ballester, directora de la Casa Museu Pau Casals. L'obra

01. Concert d'El pessebre a l'ONU el 1963. 02. Pau Casals dirigint l'obra a Tolosa el 1962. 03. Programa d'El pessebre al War Memorial San Francisco l'any 1962.

FUNDACIÓ PAU CASALS

està considerada com la composició més important de l'autor d'*El cant dels ocells*, i els concerts a L'Auditori representen una aposta ambiciosa. Els 85 músics de l'OBC estaran acompanyats de set cantants i de més de 120 cantaires de l'Orfeó Català, el Cor Jove de l'Orfeó Català i la Coral Canigó de Vic.

Un homenatge sense pretextos

"No calen aniversaris ni excuses per recordar Casals", va dir ahir Joaquim Garrigosa, el director de L'Auditori. Per a Ballester, aquests recitals són "un dels homenatges més

importants que se li han fet en els últims anys". L'estrena d'*El pessebre* va tenir lloc el 1960 a Mèxic, i l'obra va arribar per primera vegada a Catalunya el 1967, a Barcelona. Amb els tres concerts a L'Auditori, l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya arribarà a les 25 interpretacions. El 1996 la van enregistrar sota la direcció de Lawrence Foster. Entre les interpretacions més memorables que s'han fet d'*El pessebre* hi ha les del 1963 i el 1967 a la seu de les Nacions Unides. A Catalunya, Lluís Maria Millet la va dirigir amb l'Orfeó Català a les plaques del monestir de Montserrat el 1970. El gener de l'any passat, la Federació Catalana d'Entitats Corals va celebrar el 50è aniversari de l'obra amb un concert a la Sagrada Família que va reunir més de 300 intèrprets.

Quan es va estrenar, els crítics van retreure a Casals que *El pessebre* era una peça massa ancorada en la tradició del segle XIX. L'autor ho va justificar perquè té un caràcter humil, senzill i popular, i perquè

també conté elements infantils i folklòrics. "És una composició molt rica: conté música sacra, cant gregorià, un ús magistral de l'harmonia i trets de la música romàntica que recorden compositors com Mahler i Strauss", va explicar Post. A més a més, hi ha sardanes i l'escena final, que evoca l'Apocalipsi, és atonal.

La vida de l'obra

Coincidint amb els concerts, la Fundació Pau Casals ha organitzat una mostra documental a l'entorn d'*El pessebre* al vestíbul de L'Auditori que es podrà visitar en

l'horari dels concerts. Inclou cartes de Joan Alavedra i de Casals, que, a més d'il·lustrar la creació de l'obra, representen un testimoni privilegiat de l'amistat que els va unir. També s'hi mostra la partitura completa per a piano -l'orquestració la va fer Enric Casals-, cartells originals, programes de mà de les diferents interpretacions, una batuta i altres objectes de treball del músic. ■

La història inèdita d'una gran obra

L'Auditori acollirà demà l'estrena del documental *Un poema a l'exili. El pessebre de Pau Casals i Joan Alavedra*. La directora i guionista Alba Gómez es va capbussar en la història inèdita de la peça fa tres anys i mig després d'assistir a una conferència de la néta d'Alavedra, i ha comptat amb els testimonis de Marta Casals, Montserrat Caballé i Lawrence Foster. El canal 33 i el canal universitari de Puerto Rico Sistema TV n'estrenaran la versió televisiva aquest dijous.

